

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Landstinget. № 47.

Tolvte Session.

30te Møde.

Fredeagen den 23de November Kl. 6½ Aften.

(Fortsat.)

Ordfører (fortsat): Jeg skal derfor anbefale dette Forslag til det høitærede Thing. Hvad den nye § 2 angaaer, som Fleertallet har stillet, skal jeg ikke nægte, at det vistnok paa en vis Maade kan betragtes som en Præmie, der sættes paa Salg, og saaledes snarere skulde betragtes som frivillige Overenskomster, men jeg troer, at forsaavidt en Godseier vil sælge og har lyst til at sælge, sælger han, enten denne Præmie fastsættes eller ikke. Jeg har ikke overseet den Omstændighed, at der er foreslaaet, at det skulde sælges til Børn eller Svigerbørn og Bignende, naar de erholdt denne Præmie — det er det Eneste, som paa en vis Maade skulde kunne tiltale — men jeg troer, at hvad enten Loven vedtages eller ikke, er det Noget, som paa en Maade har gjort sig gjældende i de flere Aarreffer, hvor der har været handlet om Fæstes Overgang til Selveiendom; det er ligesom nedarbejdet; det er slaaet fast. Den Bestemmelse, som findes i denne Paragraph, som gaaer ud paa, at denne Ret ligeledes skulde tilkomme Besidderne af Lehn, Stamhuse, Fideicommissgodsfer, saavel som Bestyrelserne af offentlige Stiftelser, er netop den, som har gjort os meest betænkelige ved at gaae ind paa denne Paragraph; thi det forekommer os, at der er saa store Stamhuse endnu, som tælle flere hundrede — ja, tusinde Tønder

Sartorn, at hvis man indrømmer dem denne Ret, vil det blive et altfor stort Complex af Sordegods, som kunde fremkomme. Grundloven bestemmer, at intet Fideicommissgods mere maa oprettes, men at det ved Lov skal ordnes, hvorledes de nuværende kunne overgaae til fri Eiendom; ved denne Bestemmelse oprettes nu vel intet nyt Lehn; men hvad der paa denne Maade kommer ind under et saadant, vil ikke senere, saaledes som det i Grundloven er bestemt, komme til at gaae over til fri Eiendom. Af disse Grunde have vi ikke kunnet tiltræde denne nye Paragraph.

Ordfører: Jeg finder, at Bestemmelsen i § 1 er af saa stor Betydning og vil gjøre Staten i Almindelighed og navnlig Agerbruget saa stor Gavn, at jeg villig for at opnaa dette Gode kan gaae ind paa de Indrømmelser, som Lovudkastet senere indeholder, og det forekommer mig, at Enhver, der interessere sig for Fædelandets Vel og navnlig for Agerdyrningens Fremme, maa kunne gjøre det Samme. Den høitærede Minister har ved et enkelt Exempel ophyst, hvorledes Nationalformuen vil tiltage, naar Fæstetvangen er hævet. Naagt det ikke var nogen ubetydelig Sum, troer jeg dog, at man ikke vil blive saa meget ophyst ved dette ene Exempel, som naar man fjender Forholdene i det praktiske Liv i Almindelighed. Resolutionen af 6te Juni 1806 forekommer mig at have staaet som en anomalisk Bestemmelse i vor Landbolovgivning. Vor Landbolovgivning har heldigvis længe før denne Resolution emanerede og ligeledes senere bestandig arbejdet hen i den Retning, at Agerbruget